

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

Datum

2018-08-22

Ärendebeteckning

500-6328-2018

1(3)

Miljö- och energidepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande angående remiss av Naturvårdsverkets redovisning avseende regeringsuppdrag om klassificering av gruvavfall samt SGUs förslag till strategi för hantering av gruvavfall (M2018/01984/Ke)

Klassificering av gruvavfall

Länsstyrelsen i Västerbotten välkomnar och tillstyrker den analys och de slutsatser som Naturvårdsverket redovisar avseende klassificering av utvinningsavfall. Det är viktigt att föreslagna ändringar av avfallsförordningens bilaga 4 samt de förslag på vägledning om karakterisering och hantering av utvinningsavfall kommer till stånd så snart som möjligt. Det är i samband med detta även nödvändigt att som Naturvårdsverket föreslår ändra utvinningsavfallsförordningen så att det tydliggörs att identifiering och klassificering av utvinningsavfall ska göras i enlighet med 13 a och 13 b §§ i avfallsförordningen samt att 33 § p5 i utvinningsavfallsförordningen uppdateras med korrekta hänvisningar.

Strategi för hantering av gruvavfall

Länsstyrelsen i Västerbotten tillstyrker utredningens övergripande slutsats att behovet av konkret och tydlig vägledning för tillämpning av utvinningsavfallsförordningen är nödvändig.

I förslaget till strategi för hantering av gruvavfall har 7 st analysområden beskrivits.

1. Förebyggande av utvinningsavfallets mängd och skadlighet
2. Karakterisering av utvinningsavfall
3. Särhållning av utvinningsavfall
4. Främjande av återvinning
5. Tillfredställande skick
6. Beräkning av ekonomisk säkerhet
7. Om verktyget/styrmedlet AHP fungerar som avsett processmässigt

Länsstyrelsen lämnar synpunkter och kommentarer under respektive analysområde:

1. Förebyggande av utvinningsavfallets mängd och skadlighet.
-I avfallshanteringsplanen ska framgå vilken effekt vald metod och

åtgärd som vidtas i förebyggande syfte förväntas medföra vid brytning, bearbetning och senare avfallshantering. En form av riskvärdering av de metoder och åtgärder som vidtas jämfört med andra möjliga alternativ är önskvärd och skulle tydliggöra hur bolaget har beaktat problematiken. Det bör även framgå hur optimering av brytning, bearbetning och anrikningsprocessen sker för att förebygga ofyndigt berg i malm som i sin tur påverkar avfallsmängderna.

2. Karakterisering av utvinningsavfall

- Länsstyrelsen anser att det behöver utarbetas en tydlig vägledning för hur karakterisering av utvinningsavfall ska gå till. För utvinningsavfall är vägledning central kring de egenskaper som är relevanta och kan vara utslagsgivande för klassificeringen. Det kan handla om ämnen eller egenskaper som är akut toxiskt, cancerframkallande, reproduktionstoxiskt, mutagent eller ekotoxiskt. Klassificering utgår från totalhalter av ämnen medan karakterisering även omfattar fysikaliska egenskaper och även kemisk sammansättning i det lakvatten som avfallet kan ge upphov till. Tydlig vägledning kring båda begreppen behövs. Länsstyrelsen anser utöver vad som framgår i remissen att vägledningen också bör tydliggöra vad som utgör representativ provtagning för karakterisering och klassificering av ett utvinningsavfall. I flera autentiska fall har stora gråbergsvolymer (flera miljoner ton) bedömts och hanterats utifrån exempelvis 3 st samlingsprover. Det har visat sig vara alldeles för lite för att säkerställa representativ provtagning och rätt hantering av utvinningsavfallets inneboende egenskaper. Tillförlitligheten i resultaten av karakteriseringen måste förbättras med en redovisning av den geokemiska variationen och mängderna av de karakteriserade bergartstyperna, i sektioner eller nivåkartor. Det kan även nämnas att gråberg lokaliserat närmare mineraliseringen/malmkroppen ofta har andra egenskaper (potentiellt syrabildande gråberg) än "avrymningsgråberg" och att klassificeringen i övergången mellan dessa typer av gråberg och den efterföljande hanteringen blir extra viktig. Ofta brukar bolaget via deras geologer göra okulära bedömningar på plats, detta bör styras upp och optimeras samt dokumenteras på ett bättre sätt i framtiden för att främja selektiv hantering av gråberg. Utöver ämnessammansättningen i avfallet ska information om syrabildande och neutraliserande potential samt även vittringshastigheten framgå. Utifrån resultatet ska bolaget värdera vad som är en nödvändig hantering och ifall det finns behov att ändra något i en befintlig verksamhet.

3. Särhållning av utvinningsavfall

- se synpunkt ovan om selektiv hantering.

4. Främjande av återvinning
- Det är viktigt att moränmassor och inert samt vissa icke-farliga utvinningsavfall finns kvar att tillgå vid framtida återställningsarbeten och inte avyttras från området. Annars kan det tillstå omfattande kostnader i efterbehandlingsskedet som också kan påverka storleken på den ekonomiska säkerheten för verksamheten under drifttiden.

5. Tillfredställande skick
- Ett förtydligande när i tid "tillfredställande skick" ska uppnås, eller olika case-exempel kopplat till detta vore önskvärt. I exempelvis deponiförordningen anges att kontroll och uppföljning av verksamheten ska ske i 30 år eller den tid som behövs. Det vore även önskvärt med vägledning kring vad som avses under tidens gång. Exempelvis brukar Länsstyrelsen anse att efterbehandlingen fungerar ifall avklingande haltutveckling sker över tid, men inget om "när i tid" exempelvis miljökvalitetsnormer kan/ska/är rimliga att uppnås. Det bör även redan i prövningen innefatta vilken påverkan som bedöms tillätlig vid tillståndsgivning och vad som menas med tillfredställande skick med avseende på påverkan på grundvattnet vid gruvverksamheten då verksamheten slutligen upphört.

6. Beräkning av ekonomisk säkerhet
- Ofta saknas en kostnadsbedömning för eventuella åtgärder för underhåll kopplat till dammsäkerhetsfrågor över tid. Här räcker oftast inte tidsbegreppen om 15 eller 30 år. En framtida vägledning bör ta höjd för vad som är rimlig ekonomisk säkerhet kopplat till utvinningsavfallsanläggningar som innefattar dammanläggningar.

7. Fungerar verktyget AHP processmässigt?
- Avfallshanteringsplanen fyller en viktig funktion vid prövning och tillsyn. Den bedöms kunna vikta upp förändringar av verksamheten vid var tid eftersom den ska uppdateras minst vart femte år. På så vis finns en naturlig möjlighet för tillsynsmyndigheten att bedöma om villkoren är fortsatt ändamålsenliga samt exempelvis kunna begära ändring av villkor om ekonomisk säkerhet ifall behovet har förändrats på ett betydande sätt sedan föregående revidering.

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens digitala ärendehanteringssystem och saknar därför underskrifter.

Magnus Langendoen
Chef miljöenheten

Robert Erixon
Bitr. chef miljöenheten